

**WINDESHEIM
IN ZWOLLE:
UNIEKE
MASTER
VOOR HET
BEROEPS-
ONDERWIJS**

Tweedegraads docenten en hbo-bachelors met een pedagogisch-didactisch getuigschrift die lesgeven in een beroepsgericht vak, kunnen bij Windesheim de master Expertdocent Beroepsonderwijs (MEB) volgen. De opleiding is een gezamenlijk initiatief van Windesheim en Hogeschool Utrecht en beoogt het aantal masteropgeleide docenten met specifieke expertise rondom het beroepsonderwijs te verhogen om zo de kwaliteit van het beroeps- onderwijs te versterken. Daarmee is de beroepskolom voor docenten van beroeps- gerichte vakken een stuk steviger geworden.

De driejarige deeltijdopleiding MEB is in 2015 geaccrediteerd door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) en is de eerste educatieve master in Nederland die zich speciaal richt op docenten van beroepsgerichte vakken in het (v)mbo en hbo. Elly de Bruijn, lector Beroepsonderwijs bij de HU, is de 'dragend' lector van de opleiding en waarborgt o.a. de inhoudelijke kwaliteit van de opleiding die zich kenmerkt door adaptief beroeps- onderwijs dat aansluit bij de leermogelijkheden van de studenten en responsief is naar de beroepspraktijk. Adaptiviteit werkt naar twee kanten.

***MEB-student:
“Adaptiviteit
staat centraal,
de opleiding
komt tegemoet
aan de wensen
en behoeften
van de
MEB-studenten,
want elke student
begeeft zich
in een andere
wereld.”***

Verbinden

Voor het ontwikkelen van adaptief onderwijs is een helicopterview nodig. Deze manier van kijken hoort niet alleen bij het masterniveau van de opleiding, maar is noodzaak in het beroepsonderwijs. Je moet over de grenzen van je eigen vak heen kunnen kijken, kunnen samenwerken en verbinding kunnen maken met verschillende disciplines, binnen en buiten de school. Verbinden is een belangrijk - inhoudelijk - kenmerk van de opleiding. MEB-studenten worden gevraagd bij het vormgeven en uitvoeren van onderwijs en bij het toetsen en beoordelen een verbinding te maken tussen het leren op school en op de werkplek. Hiervoor bouwen zij een netwerk op in de beroepspraktijk en in het kennisveld.

MEB-studenten krijgen onderwijskundige theorie aangereikt en passen die vervolgens toe op een - zelfgekozen - inhoudelijk thema, dat actueel is voor de beroepspraktijk waarvoor ze opleiden. Vakinhoudelijke thema's zijn bijvoorbeeld: eigen regie in de zorg in mijn regio (meer zeggenschap van de cliënten), klantgericht werken in de sector techniek, online winkelen versus de fysieke winkel. Wat houdt dit in? Wat betekent het voor het werk van de professional (kennis, vaardigheden, houding, beroepsbeeld)? Daarna volgt een uitwerking naar het uitvoeren, vormgeven of toetsen en beoordelen. Hoe bereid ik mijn studenten/leerlingen voor op die taak? Hoe realiseer ik dat in mijn onderwijs? Hoe beoordeel ik of studenten startbekwaam zijn om de taak uit te voeren? Door MEB-studenten al tijdens de opleiding te laten/leren netwerken en relaties te laten

leggen met relevante bedrijven en instellingen of vervolgoopleidingen, ontwikkelen zij een werkwijze om hun onderwijs voortdurend te kunnen aanpassen aan de actualiteit van het beroep.

Het opleidingsprofiel

In het opleidingsprofiel staat het pedagogisch-didactisch handelen in het beroepsonderwijs centraal.

Dit is uitgewerkt in zeven kerntaken:

1. uitvoeren adaptief beroepsonderwijs
2. beoordelen in adaptief beroepsonderwijs
3. vormgeven adaptief beroepsonderwijs
4. verbinden van binnen- en buitenschools leren
5. vakkennis verbinden met beroep
6. praktijkgericht onderzoek doen
7. professioneel functioneren

De kerntaken die in de verschillende onderwijseenheden aan de orde komen, worden steeds afzonderlijk beoordeeld. Uiteindelijk moet de MEB-student alle kerntaken op masterniveau beheersen en laten zien dat ze opleidingsvraagstukken kunnen onderzoeken en hun pedagogisch-didactisch handelen als expertdocent kunnen expliciteren in een professionele theorie. Hierbij gaat het er om dat zij aantonen wat zij in hun dagelijkse praktijk doen met de kennis die zij opdoen in de opleiding. De dagelijkse onderwijspraktijk is immers weerbarstig, die is niet zo ideaal als de theorie voorspiegelt.

Daarnaast leveren studenten producten op die aantonen hoe zij adaptief beroepsonderwijs hebben vormgegeven en uitgevoerd en hoe zij in adaptief onderwijs beoordelen. In deze producten is altijd sprake van een integratie van pedagogisch-didactisch handelen, verbinden van binnen- en buitenschools leren en van vak- en beroepskennis (de onderwijsinhoud). Voorbeelden zijn een educatieve video waarin een MEB-student laat zien hoe hij/zij onderwijs met betrekking tot een actueel thema uitvoert vanuit de aangeboden kennis rondom het uitvoeren van adaptief beroepsonderwijs en een inhoudelijke analyse van een actueel vakinhoudelijk thema uit de beroepspraktijk. Een ander voorbeeld is het ontwerpen van een toets, bijbehorende rubrics en toetsmatrijs voor een actueel thema. MEB-studenten passen aangereikte theorie toe in casuïstiek, werken veel aan vraagstukken uit de eigen onderwijspraktijk en gebruiken hun eigen werkplek als leerplek. Er wordt van hen veel eigen initiatief verwacht, met name met betrekking tot het aandragen van vakinhoudelijke thema's, het ontwikkelen en benutten van hun netwerk en het vertalen van kennis en kunde naar de eigen onderwijspraktijk.

“We vragen MEB-studenten om ‘impact’ te laten zien: wat doe je met al die nieuwe kennis in je eigen beroepspraktijk, wat betekent het voor je eigen handelen?”

Speerpunten voor de komende jaren

Het MEB-team is op de goede weg. De inhoud van de master spreekt de mensen aan en de eerste opbrengsten zijn van goede kwaliteit. Het team is kritisch en continu bezig met het steviger maken van de opleiding. Wat kan beter? Wat kan anders? Doen we wat we bedacht hadden? En is ons eigen onderwijs wel adaptief? Het laatste bleek vaak wel het geval, zoals de ruimte die geboden wordt voor MEB-studenten om in te haken op hun eigen situatie. De komende jaren wil het team de MEB-opleiding en de beroepspraktijk van hun studenten (nog) beter verbinden door de betrokkenheid van werkplekbegeleiders te versterken. De werkplekbegeleider is een masteropgeleide collega op het eigen schoolmasterniveau die als *critical friend*, opdrachtgever of beoordelaar kan optreden. Een aantal keer per studiejaar worden de werkplekbegeleiders uitgenodigd bij een contactdag om hun rol te bespreken en om hen te betrekken bij het onderwijs. Een ander speerpunt van de opleiding is het opbouwen van een expertisenetwerk van inhoudelijke experts rondom de MEB. Met deze experts maken we de afspraak dat onze MEB-studenten ze mogen raadplegen.

Tips

- Door te verbinden aan je omgeving, zowel de werkvelden als de roc's, blijf je als docent van een beroepsgericht vak continu in beweging en op de hoogte van wat er speelt.
- Een beroep leer je op school én in de beroepspraktijk. Benut als docent van een beroepsgericht vak de leermogelijkheden in beide contexten optimaal.
- De beroepspraktijk is voortdurend in ontwikkeling en in die zin is het beroeps-onderwijs wezenlijk anders dan algemeen vormend onderwijs.
- Neem de tijd om een (onderdeel van een) curriculum of een manier van handelen te veranderen. Houd in de gaten of je op de goede weg bent door regelmatig te toetsen of je daadwerkelijk doet wat je beoogt.
- Betrek bij het ontwikkelen of herontwerpen van je onderwijs *critical friends* die meedenken vanuit hun eigen perspectief.